

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Oversendes nve@nve.no

Deres ref.:

Vår ref.:
Kommentarer_klager_på_vedtak_Litlfl
åttådalselva_2018_08_31.docx

7870 Grong, 31.08.2018

Litflåttådalselva – kommentarer til klager på tillatelse for utbygging av Litflåttådalselva Kraftverk i Namsskogan kommune

Sammendrag

Våre kommentarer til klagene kan sammenfattes på følgende vis:

- God erfaring med reinens fortsatte bruk av områder rundt allerede utbygget småkraftverk.
- Alternativ B1(tunnel og redusert veibygging) avbøter konsekvensene av tiltaket.
- Tiltaket berører ingen særverdiområder for reindriften.
- Krav om omløpsventil sikrer mot unaturlige fluktusjoner i vannføringen.
- De ikke-prissatte konsekvensene ved en eventuell bygging av Litflåttådalselva kraftverk kan i stor grad avbøtes.
- Litflåttådalselva kraftverk kan ikke sammenlignes med arealkrevende vindkraftanlegg.
- Alle kjente naturmessige forhold og forholdene for reindriften ved en eventuell utbygging av Litflåttådalselva er grundig vurdert av NVE.
- Kapasitet til å koble kraftverket til eksisterende 22-kV nett. Betydelig lavere nettilknytningskostnader.
- Redusert utbyggingskostnad for selve kraftanlegget.
- Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi.
- Tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneier og generere skatteinntekter.
- Videre vil Litflåttådalselva kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.
- Hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon kan ikke med rimelighet oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

Viser til NVE's vedtak av 21.06.2018 om tillatelse til utbygging av Litflåttådalselva, samt e-post fra NVE til oss av 14.08.2018 hvor vi gis anledning til å kommentere innkomne klager på vedtaket.

Tovengruppen sin klage av 12.08.18:

Når det gjelder konsekvensene av tiltaket i anleggsfasen og driftsfasen viser vi til våre tidligere kommentarer og vår gode erfaring med reinens fortsatte bruk av området ved og på anleggsdeler og i tiltaksområdet for Litlelva

www.ulvig-kiar.no

Sandøla Gård, Hengbruveien 43, 7870 Grong	Tlf.	74 33 17 00	
Forstkandidat Anders Kiær	Mobil	976 93 570	E-post: post@ulvig-kiar.no
Sivilagronom Anne Ulvig	Mobil	900 43 154	Foretaksnummer 986 531 491 MVA
Utmarksforvalter Emil N. Robertsen	Mobil	455 15 374	

Kraftverk, som ligger i nærheten og som ble bygget i 2009. I våre tidligere innsendelser er dette godt dokumentert bl.a. med bilder.

Det kan virke som om Tovengruppen fortsatt utaler seg i forhold til alternativ B utbyggingen og ikke vurderer alternativ B1. Alternativ B1 har sterkt redusert behov for veibyging ved at det bygges tunnel på de øverste 900 meterne av vannveien. Ved at det bygges tunnel og ikke nedgravde rør, vil det i betydelig grad redusere de ulemper som både Tovengruppen og Meidalsgruppen har framført. Utover inntaksdammen (på størrelse med en hustomt, dvs. ca. 1 dekar), som for reinen ligger under en utilgjengelig skrent, vil inngrepet til rørgaten kun være en nedgravd rørtrasé i det produktive skogområdet som preges av snauflater, foryngelsesflater og skog. I tillegg er skogen i området preget av åpne områder på deler av strekningen, slik at ledeeffekt ikke vil være annerledes enn den tradisjonelle skogsdrift forårsaker.

NVE har på side 26 i bakgrunn for vedtak av 13.11.2017 skrevet følgende:

Når det gjelder ledeeffekt på rørtraseer og økt ferdsel grunnet vei inn i uberørte viktige reindriftsområder, så er NVE godt kjent med disse problemstillingene. Vi vil vurdere hvor åpent eller skogkledd områdene er i dag, grad av urørthet, nærhet til særverdiområder, i tillegg til eksisterende hogstflater og allerede utbygd infrastruktur. Om konsesjon gis vil det bli satt krav om tilbakeføring av terreng og stenging av vei med bom. Andre avbøtende tiltak vil også bli vurdert.

Videre på samme side vurderer NVE

.... inntaket er planlagt i nedkanten av en kraftig fjellskrent på 6-7 meter som reinen ikke kan forsere.

Siden søker har foreslått en vannvei som er planlagt som boret sjakt i øvre del, vil det bli minimale inngrep i øvre del i Litlflåttådalselva. Området er ikke beskrevet spesielt brukt sommertid, men blir brukt vår og høst. Det er heller ikke oppgitt spesielle særverdier som det må tas hensyn til, slik det er både for Bjørelva og Steinåa kraftverk.

Vi deler NVE's over nevnte vurderinger.

På side 39 skriver NVE følgende:

NVE mener at de ikke-prissatte konsekvensene ved en eventuell bygging av Litlflåttådalselva kraftverk i stor grad kan avbøtes.

Vi deler denne vurderingen. Dette var også årsaken til at vår klage av 3.12.2017 og 15.2.2018, i hovedsak dreide seg om tekniske og økonomiske forutsetninger/muligheter for nettilkobling av Litlflåttådalselva samt revidering av kostnadene ved selve utbyggingen av kraftverket, slik at anlegget inkl. nettilkobling vil bli både privat- og samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Vi mener det ikke kan legges vekt på avslag for bygging av Kalvatnet vindkraftverk i Bindal i denne saken om bygging av et småkraftverk. Vindkraftverket ville ligge høyt til fjells og være svært arealkrevende i forhold til Litlflåttådalselva hvor inntaket ikke er større enn en hustomt, hvor vannveien er lagt i tunnel og nedgravd rørgate, og hvor selve kraftstasjonen ligger helt nede i dalen, ikke langt fra Namsen. I tillegg er området for Litlflåttådalselva ikke beskrevet som noe særverdiområde for reindriften.

Meidalsgruppen sin klage av 10.07.2018:

Meidalsgruppen skriver: *Det er tydeligvis ikke medtatt de naturmessige skadevirkninger og direkte og følgeskader for reindriften om NVE fastholder vedtaket om konsesjon og bygging av Steinåa og Litlflåttådalselva.*

Vi mener en slik påstand ikke er riktig. Alle kjente naturmessige forhold og forholdene for reindriften ved en eventuell utbygging av Litlflåttådalselva ble grundig vurdert av NVE i Bakgrunn for vedtak av 13.11.2017. I bakgrunnen for vedtak har NVE vurdert virkningene i forbindelse med:

- Hydrologiske virkninger av utbyggingen (side 20-21)
- Produksjon og kostnader (side 22)
- Reindrift (side 22-27)
- Naturmangfold (side 27-32)
 - Naturtyper; slåttemyr, gammel granskog, kroksjøer, meandre og flømløp
 - Arter; namsblankens biologi, studier av namsblank, fugl og andre rødlista arter
 - Forholdet til naturmangfoldloven (side 32-34)
- Landskap, friluftsliv og brukerinteresser (side 34-35)

Innenfor alle disse områdene har NVE foretatt en grundig vurdering, og samlet sett for de konsekvenser som ikke kan måles økonomisk, til:

NVE mener at de ikke-prissatte konsekvensene ved en eventuell bygging av Litlflåttådalselva kraftverk i stor grad kan avbøtes.

I tillegg skriver NVE:

NVE mener avbøtende tiltak som tunnel i øvre del og veiløs bygging av inntaksdam vil redusere inngrepene i nærheten av Litlflåttådalselva kraftverk.

Vi deler NVE's vurdering av de avbøtende tiltakene som er foreslått.

Vi viser også til kommentarer fra Nessan Gård v/Mona og Kjell Asgeir Trones av 29.08.2018 når det gjelder forholdet til reindriften, noe de kjenner langt bedre til enn oss.

Vi kan heller ikke se at Meidalsgruppen i sin anke har fremlagt andre eller nye opplysninger i forhold til den opprinnelige saksbehandlingen og befaringen. Alt som framføres er gjentak av tidligere gitte opplysninger/synspunkter.

Vi mener derfor det ikke er grunnlag for å foreta ytterligere vurderinger eller ny behandling av saken.

Meidalsgruppen refererer fra NVE's vedtak:

NVE gir videre ikke konsesjon til bygging av Steinåa og Litlflåttådalselva kraftverk grunnet høye totale investeringskostnader for kraftverkene og nettanleggene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

I disse konklusjonene fra NVE ligger også at det avgjørende for vurdering av om konsesjon skal gis, er de høye nettkostnadene ved bygging av et 132 kV-nett i Namsskogan. Når det gjennom klagebehandlingen er kommet fram at NTE Nett har kapasitet til å motta kraften fra Litlflåttådalselva i dagens 22-kV nett ved anleggsbidrag, og kostnadene ved selve utbyggingen er redusert, lå det til rette for å omgjøre vedtaket og innvilge konsesjon for utbygging.

NVE skriver i bakgrunn for vedtak av 13.11.2017:

Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. De omsøkte tiltakene vil gi inntekter til søker og grunneier og generere skatteinntekter. Videre vil både Litlflåttådalselva og Flåttådalselva kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning. NVE vurderer kostnadene ved tiltakene til å ligge omtrent på gjennomsnittet for småkraft- og vindkraftprosjekter som har blitt tildelt konsesjon de siste årene.

Viktigheten av tiltaket for søker og nabo Trones er også poengtert i søknaden, hvor det står:

Namsskogan kommune, og spesielt lokalt i utkantene, er utsatt for fraflytting og mangel på arbeidsplasser. Tiltaket vil være avgjørende for opprettholdelse av den lokale bosettingen og en videreutvikling av de lokale næringer.

Kraftverksplanene i Flåttådalen gir mulighet for 1-2 nye arbeidsplasser på permanent basis. Lokalsamfunnet vil bli betydelig styrket med den satsingen som vil kunne skje ved denne kraftutbyggingen.

I tillegg viser vi til søknaden og klagen hvor vi understreker vedtaket Fylkestinget har gjort i forbindelse med *Strategier for små vannkraftverk i Nord-Trøndelag*:

- *Det skal legges spesiell vekt på mulighet for utbygging i næringssvake områder der kommunene opplever befolkningsnedgang.*
- *Fylkeskommunen ser positivt på små kraftverksutbygginger som grunnlag for lokal nærings- og samfunnsutvikling. Dette må gis særlig betydning ved endelig konsesjonsvurdering i næringssvake kommuner.*

Kommunestyret i Namsskogan har stilt seg positive til utbyggingen.

Nord-Trøndelag har betydelige vern i form av varige vernede vassdrag og vern etter annen lovgivning (> 60% av arealet). Etter vår mening må det være en høy terskel for å avslå konsesjonssøknader i de gjenværende områdene som ikke er varig vernet, og det forventes at slik problematikk blir tillagt vekt i OEDs behandling av saken.

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag sin klage av 5. juli 2018 (feilskrevet «2017»):

Vi kan ikke se at det er kommet noen nye momenter fra Naturvernforbundet. Forbundet viser til at utbyggingsalternativ B er klart bedre enn alternativ A. Vi ser det som konstruktivt at Naturvernforbundet – i motsetning til reindriften – er klare i sin prioritering mellom alternativene.

Forbundet er bekymret for en struping av vannføringen og at naturlige fluktuasjoner dempes nedenfor kraftstasjonen. Kraftstasjonen ligger med utløp på kote 170, som også er grensen for det potensielle leveområdet for småblank. Struping av vannføringen mellom inntak og utløp kraftstasjon vil således ikke påvirke forholdene for småblank. Vi har selv foreslått en omløpsventil for å sikre mot unaturlige fluktuasjoner i vannføringen nedstrøms utløpet av kraftstasjonen. NVE har derfor satt som vilkår (tillatelsen av 21.06.2018 – 4. rad i tabellen på side 7):

Det skal bygges en omløpsventil med kapasitet på 100 % av maksimal slukeevne jf. merknader til post 1. Det må legges fram dokumentasjon til NVEs miljøtilsyn på at omløpsventilen fungerer etter hensikten før anlegget kan settes i drift.

I vurderingen under post 1 skriver NVE:

For å unngå stranding av fisk i Litlflåttådalselva ved eventuelt utfall eller rask nedkjøring av kraftverket skal det installeres omløpsventil med kapasitet på 100 % av maksimal slukeevne. Siden søker ønsker å fraføre alt vannet fra elva utenom minstevannføringen, samtidig som slukeevnen er høy i prosjektet, vil droppet i vannføringen bli svært stor ved et eventuelt utfall i kraftverket. NVE har vurdert behovet for en kapasitet på omløpsventilen tilsvarende den maksimale slukeevnen som stor, for at fisken ikke skal bli nevneverdig berørt av tiltaket, slik beskyttelsesregimet for nasjonale laksevassdrag krever. Ved vannforbruk i kraftverket mindre enn omløpsventilens kapasitet skal omløpsventilen åpne for vannmengden som går gjennom turbinen ved utfall. Deretter skal vannføringen gjennom omløpsventilen gradvis reduseres. Omløpsventilen skal fungere slik at vannføringen nedstrøms kraftverket ikke reduseres raskere enn at man unngår at fisk strander. Omløpsventilen skal koples til kraftverkets styringssystem og testes ut med hensyn til funksjonalitet før kraftverket settes i ordinær drift. Dokumentasjon på at utstyret fungerer etter hensikten skal oversendes NVEs miljøtilsyn.

NVE's vurdering og krav til kapasitet og funksjon til omløpsventilen er i tråd med det vi har forspurt leverandør og ligger allerede inne i beregnet anleggskostnad.

Naturvernforbundets viktigste innvendig vil derigjennom bli ivaretatt.

I tillatelsen skriver NVE:

Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

Vi deler denne oppfatningen.

Avslutningsvis vil vi nevne at utbyggingen av Litlflåttådalselva er av stor betydning for selskapet Ulvig Kiær AS. Selskapet er en stor skogeier i Trøndelag, men skogen er preget av tidligere store tømmeruttak, og mesteparten av skogen er i dag yngre skog som ikke vil kunne avvirket før om minimum 20 år. For å opprettholde aktiviteten i selskapet fram til denne skogen kan avvirket, er satsingen på fornybar kraft og bygging av et småkraftverk som Litlflåttådalselva svært viktig for oss.

Det reises i dag en del kritikk om at mye av utbyggingen og drift av små vannkraftverk selges til utenlandske interesser. Ulvig Kiær AS m/søsterselskap finansierer selv, bygger ut med egne ansatte og egen maskinpark i tillegg til innleie av lokale entreprenører. Vi drifter og vedlikeholder våre kraftverk selv, og har med vår modell en lokal satsing som selv ikke mange store norske offentlige eide energiselskap har.

Vi har sikret finansiering dersom NVE's vedtak blir stående, og er dermed klar til å starte utbygging i et grisgrendt fraflyttingsområde som avgjort har behov for ny satsing.

Med hilsen
For Ulvig Kiær AS

Anders Kiær